

GLOBALIZACIJA I ICT – UTJECAJ NA RAZVOJ TRGOVINE

GLOBALIZATION AND ICT – IMPACT ON THE COMMERCE DEVELOPMENT

Prof. dr. sc. Maja Lamza-Maronić

Jerko Glavaš, univ.spec.oec.

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku

Gajev trg 7, 31000 Osijek, Republika Hrvatska

Telefon: +385 31 22 44 00

Fax: +385 31 21 10 64

E – mail: maja@efos.hr , jglavas@efos.hr

Marina Budimir, dipl.oec.

E – mail: marina.budimir@sb.t-com.hr

Sažetak

Ljudi moraju svladati vještinu brzog stjecanja novih znanja zaboravljajući zastarjele informacije. Sve dominantnije znanje nije samo proizvod, niti samo nova poslovna mogućnost, već kritički okvir za razvoj specijaliziranih znanstvenih informacija. Gospodarski razvoj treba biti usklađen s odgovarajućom razinom ICT-ja utemeljenom na horizontalno i vertikalno povezanim sustavima za prikupljanje, obradu, pohranu i diseminaciju znanstvenih informacija. Proces upravljanja znanjem je planiran i vođen proces. Sastoji se od više međusobno povezanih segmenata uvršenih unutar inteligentnih informacijskih sustava. To omogućuje otkrivanje, praćenje i kreiranje implicitnog znanja, te je stoga pokretačka snaga za spiralu znanja.

Ključne riječi: globalizacija, trgovina, razvoj, znanje, ICT

Abstract

People have to master the skill of rapid acquisition of new knowledge and forgetting the obsolete information. The increasingly dominant knowledge is not only a product, nor only a new business opportunity, but also a critical framework for developing specialized scientific information. Economic development should be accompanied with an appropriate level of ICT based on horizontally and vertically connected systems for gathering, processing, storage and dissemination of scientific information. The process of knowledge management is a planned and guided process. It consists of a number of interrelated segments situated within an intelligent information system. It allows discovering, following and creating implicit knowledge, and is thus a driving force for the spiral of knowledge.

Keywords: globalization, commerce, development, knowledge, ICT.

1. UVOD

Globalna povezanost temeljena na informacijsko – komunikacijskim tehnologijama te međuovisnost država kako razvijenih tako i onih nerazvijenih svakako ostavlja neizbrisive tragove unutar nacionalnih granica čineći neprestanim promjenama i usmjeravanjima nove načine promišljanja kako na regionalnoj, nacionalnoj, lokalnoj tako i na globalnoj razini. Posljednjih desetljeća sve se više pridaje važnosti ulaganja u primjenu suvremenih informacijsko – komunikacijskih tehnologija u svakodnevnim poslovnim aktivnostima gdje ekonomski procesi uz

ubrzan rast i napredak dovode do novih ekonomskih kretanja, novog načina života i rada, novih obrazaca ponašanja, kulturi, stavovima i vrijednostima mijenjajući ustaljene norme i pravila. Nezaustavljiv protok informacija ubrzava organizacije, pojedince, društva i nacionalne vlade na promjene, gdje nespremnost prilagođavanja istima, nesnalaženje u novonastalim situacijama, pritisak razvoja novih tehnologija ruše sustave čineći ih nekonkurentnima, slabima, zastarjelima. Neotehnologije informacijsko – komunikacijskog doba u velikoj su mjeri doprinijele napretku kako poslovanja, umrežavanja, širenja informacija donoseći konkurentsku prednost, profit, napredak te razvitak štiteći prirodna bogatstva, radni i ljudski potencijal, ljudsko dostojanstvo i um.

Upravo iz tih razloga, globalizaciju kao proces koji uzrokuje neminovne promjene na svjetskoj sceni, bilo je nemoguće izbjeći. Globalno gledano faktori proizvodnje, prirodni resursi, kapital, tehnologija, ljudski potencijali, neoinformacije, dobra i usluge istodobno se kreću svijetom stvarajući tijekove novih tržišnih i inih kretanja te međuovisnost nacionalnih ekonomija međusobno te nacionalnih ekonomija sa onom svjetskom. Globalno otvoreno tržište uz visoke kriterije kvalitete, učinkovitosti, tehnološkog napretka, težnje ka otvorenosti prema svjetskim tržištima, dubokoj međunarodnoj integraciji, ekonomiji znanja i rada transparentnošću nedvojbeno utječe na ekonomski život. Informatizacija uz novo doba informacionalizacije pod utjecajem globalizacije i razvitka informacijsko – komunikacijskih neotehnologija ostavlja neposrednog utjecaja na ekonomsku aktivnost u svjetskim razmjerima, u većoj ili manjoj mjeri. Međutim, koliko god informatizacija imala utjecaja na ekonomske aktivnosti nezamjetan dio ekonomskoga života društva ipak će ostati netaknutim, gotovo zaštićenim, od svjetskih tržišnih trendova i fluktuatornih kretanja. U tom kontekstu, kako negativne, tako i pozitivne utjecaje te posljedice istih nemoguće je izbjeći.

2. INFORMATIZACIJA POD UTJECajem GLOBALIZACIJE I RAZVITKA INFORMACIJSKO – KOMUNIKACIJSKIH NEOTEHNOLOGIJA

Globalizacija uz nastavak dugo prisutnih trendova mijenja svakodnevni život, osobito u razvijenim zemljama i istodobno stvara nove nadnacionalne sustave i snage (Giddens, 1999., str. 40) djelujući u pravcu jačanja država, održavanju stabilnosti i otpornosti promjenama uz neizbježnu društvenu kontrolu i međusobnu interakciju lokalno, regionalno, nacionalno. Činjenica stoji da sve veličine ekonomske globalizacije danas – brzina, obujam, međupovezanost kretanja dobara i informacija širom svijeta – neusporedivo su veće od onih koje su ikad postojale u ranijim razdobljima povijesti (Gray, 2002., str. 79). Svojevrсни oblici globalizacijskih preokreta na tržištu postojali su i u ranijim razdobljima prošlosti, međutim u posljednje vrijeme upravo predvođeni utjecajem razvitka komunikacijsko – informacijskih tehnologija utjecale su više no dostatno na globalnoj razini.

Informatizacija temeljena na neoinformacijama neizravno dovodi do promjena u globalnim razmjerima stvarajući jasnu međuovisnost nerazvijenih i razvijenih zemalja uz neizbježan globalni rast i korporativni napredak najotpornijih sustava nauštrb slabijih. Nove informacije postaju ključ uspjeha u nemilosrdnoj borbi pri generiranju novih tržišnih vrijednosti i trendova. Žarišta razvoja visoke tehnologije bilježe ubrzan rast na račun tradicionalnih industrija (Chossudovsky, 2008., str. 103) gdje poticajnu ulogu ima utjecaj informacijsko – komunikacijskih tehnologija omogućujući doticaj s bilo kojim dijelom svijeta u bilo kojem trenutku s ciljem da se u uvjetima jače konkurencije osigura vodeća pozicija na svjetskom tržištu.

Tablica 1. Informatizacija – SWOT analiza

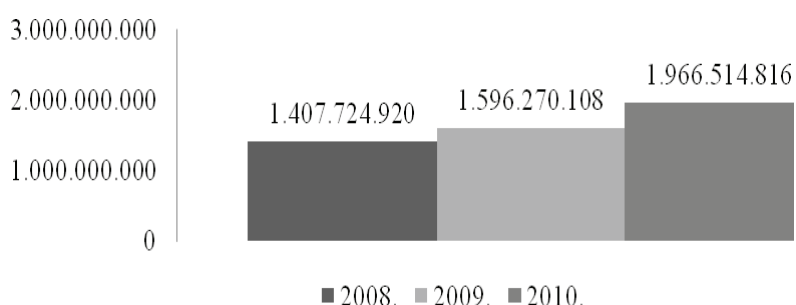
SNAGE: - Tehnološki napredak - Ekonomija znanja - Otvorenost ka svjetskom tržištu - Transparentnost potaknuta razvojem informacijsko – komunikacijskih neotehnologija - Umrežavanje lokalno, regionalno, nacionalno, globalno	SLABOSTI: - Visoki kriteriji poslovanja - Međuovisnost ekonomija s globalnom - Neprestano prilagođavanje promjenama - Neravnomjerna podjela rada, resursa, profita, hrane, informacija, znanja
PRILIKE: - Ekonomija promjene – inovacije, investicije, znanje, oprema, resursi - Razmjena neoinformacija - Ubrzanost ekonomskih aktivnosti - Smanjena poslovna izoliranost	PRIJETNJE: - Gubitak nacionalne jedinstvenosti - Ekološki problemi - Širenje nejednakosti unutar i među državama - Iscrpljivanje prirodnih resursa - Izrabljivanje ljudskih potencijala - Promjena ustaljenih obrazaca ponašanja, stavova, vrijednosti, kulture

Izvor: Autori.

Informatizacija sama po sebi generira temeljem pozitivnih snaga i prilika te negativnih posljedica temeljenim na prijetnjama i slabostima novu tržišnu snagu i moć dovodeći do novih, bilo pozitivnih ili negativnih, vrijednosti. Tablica 1. prikazuje SWOT analizu informatizacije, odnosno koje sve snage i prilike te, s druge strane, slabosti i prijetnje, a pod utjecajem globalizacijskih trendova i novih vrijednosti te razvitka informacijsko – komunikacijskih neotehnologija, donose nove trendove. Još jednom možemo vidjeti kako kreativnost, a ne financijski resursi ili politički usmjerena regulacija, predstavlja odlučujući čimbenik za alokaciju moći u informacionalnom društvu (Bard&Soderqvist, 2003., str. 238). Globalizacija sama po sebi utječe na razvitak informacijsko – komunikacijskih neotehnologija, informatizaciju i informacionalizaciju, međutim, ti isti parametri nedvojbeno istovremeno uzrokuju globalizacijske promjene.

3. OSVRT NA SVJETSKE TRENDOVE

Internet postaje temeljni pokretač informatizacije i novog doba informacionalizacije predvođen tehnološkim razvojem i neprestanim napretkom. Razvoj samog Interneta, društveni razvoj koji pretpostavlja ili ima koristi od toga što Internet postoji, te stvari poput globalizacije i gubitak buržoaske moći u korist netokracije, mogu se smatrati izvornim trendovima (Bard&Soderqvist; 2003., str. 220). Korištenje Interneta u svijetu, kako privatno tako i u poslovne svrhe, bilježi neprestani porast. Grafikon 1. prikazuje promjene temeljene na broju korisnika Interneta u svijetu. Ako se pozitivan trend nastavi, do kraja desetljeća Internet biti će na raspolaganju polovini svjetskog stanovništva (Varga et al; 2007., str. 43).

Grafikon 1. Korisnici Interneta u razdoblju 2008. – 2010.Izvor: Vlastiti grafikon prema podacima dostupnim na <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>

Razvitak suvremenih načina komunikacije pod utjecajem komunikacijsko – informacijskih neotehnologija omogućio je nove načine povezivanja fizički udaljenih sugovornika iz raznih krajeva svijeta u sadašnjem stvarnom vremenu, nove načine života, rada, ponašanja, promišljanja što je neminovno ostavilo traga na promjene u međuljudskim odnosima, navikama, kulturi i svakodnevi. Informacijsko društvo predvođeno utjecajem globalizacije i razvika komunikacijsko – informacijskih tehnologija temeljeno na znanju, inovacijama, informacijama, poduzetništvu, Internetu postaje temeljna infrastruktura budućnosti društva, glavni pokretač razvoja, gospodarskog uspjeha i stvaranja novih vrijednosti, te sredstvo povezivanja svijeta u jedinstvenu cjelinu. Svjetske regije koristeći Internet nedvojbeno postaju dio informacijsko – komunikacijskog doba gdje osnovne ekonomske aktivnosti i konkurentnost ovise uglavnom o znanju i neoinformacijama dobivenih uglavnom iz pouzdanih izvora putem Interneta ili e – komunikacijom. Informatizacija te informacionalizacija temeljene na novim sustavima tehnološke moći svakako će nedvojbeno doprinositi u kreiranju novih tržišnih paradigmi. U tom kontekstu, zanimljivim za spomenuti jest citat: „Pravila će se mijenjati, no, stalna će kustosova poruka mrežnim građanima biti vrlo jednostavna i nedvosmislena: nikada se ne možete dovoljno dobro umrežiti, nikada ne možete biti dovoljno dobri u komunikaciji i nikada si ne smijete dozvoliti odmor, budući da neprestano morate biti spremni na skok i neprestano morate učiti nove stvari. Samim time će nova garnitura gospodara ugrabiti moć i jezik moći kojima će nadzirati informacionalno društvo (Bard&Soderqvist; 2003., str. 193).

4. SPOZNAJA O POTREBI INFORMATIZACIJE HRVATSKE

Tržište elektroničkih komunikacija praćeno razvitkom informacijsko – komunikacijskih neotehnologija i sveprisutnim globalizacijskim utjecajem jedno je od nedvojbeno najpropulzivnijih gospodarskih sektora. Ulaganje u nove tehnologije kojima će se omogućiti građanima, gospodarstvu i društvu raspoloživost usluga postaje prioritet zaštićen zajedničkim regulatornim okvirom općih i posebnih mjera poticanja i zaštite tržišnog natjecanja davatelja informacijskih i komunikacijskih usluga od strane Europske unije. Potreban je interdisciplinarni pristup temeljen na znanjima prava, ekonomije, komunikacijsko – informacijskih tehnologija. U tom kontekstu, u Hrvatskoj su osamdesetih godina 20. stoljeća uloženi znatni naponi u razvoju telekomunikacijske infrastrukture i primjeni tada suvremene komunikacijsko – informacijske tehnologije. “Pravci razvoja informacijske djelatnosti u Hrvatskoj do 2000.” usvojeni su davne 1986. godine. Međutim, u jeku ratnih razaranja 1990 – ih program nije bilo moguće realizirati niti donijeti ikakav strateški dokument, propis ili plan ulaganja i razvoja u komunikacijsko – informacijske tehnologije. Na tom području Hrvatska je vidljivo zaostajala iza nekada manje razvijenih zemalja (Mađarske, Bugarske, Češke...) te se suočavala s mnoštvom naslijeđenih i novih problema poput opće nelikvidnosti, pada industrijske proizvodnje, nagomilanim neriješenim problemima organizacija i gospodarstva, nezaposlenošću... Tek desetak godina kasnije budi se osviještenost za problematikom tehnološkog i informatičkog zaostajanja, te potreba za napretkom i ulaganjem u nova znanja i tehnologiju.

Cilj toga vremena jest uključivanje Hrvatske u moderne tijekove razvoja visoke tehnologije, a u cilju razvoju pojedinih industrijskih ili uslužnih sektora. Radi ostvarivanja ovog cilja preustroj ka razvitku visoke tehnologije i informatizacije svih djelatnosti u privredi, državnoj upravi i društvu u cjelini, te zapošljavanje mladih generacija u informatičke sektore postaje prioritet. Nadalje, osviještenost za potrebom informatizacije Hrvatske od početaka do danas prihvaćeno je kao zahtijevan i nadasve važan izazov za e – Hrvatsku budućnost.

4.1. Internet u Republici Hrvatskoj do 2009.

Uvođenje Interneta u Republici Hrvatskoj službeno je započelo 1991. godine početkom rada Hrvatske akademske i istraživačke mreže - CARNet, prvog pružatelja internet usluga u RH, osnovane uredbom Vlade Republike Hrvatske 1995. godine. Sljedećih nekoliko godina CARNet je bio jedini pružatelj Internet usluga u RH. Prva međunarodna komunikacijska veza, što ujedno predstavlja povezanost Hrvatske Internetom, uspostavljena je 1992. godine. CARNetovom povezanošću računala Zagreba s Austrijom. U cilju razvoja širokopojasnog pristupa, u rujnu 2006. godine, Vlada Republike Hrvatske je donijela program „Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj do 2008. godine“ kojoj je glavni strateški cilj povećanje broja korisnika širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj kao temeljne infrastrukture za izgradnju informacijskog društva i gospodarstva utemeljenog na znanju Interneta. Na tržištu pristupa Internetu sve se više koristi širokopojasni pristup koji zbog praktičnosti, većih brzina prijenosa i paketa s neograničenim prometom polako zamjenjuje uskopojasni pristup internetu (dial-up pristup). Uz CARNet, kao registrirani pružatelji usluga Interneta za komercijalne korisnike pridružili su se VIPnet, T – Com, Iskon, Vodatel, GlobalNet.

Tablica 2. Korisnici Interneta u Hrvatskoj 2003. – 2009.

Godina	Korisnici Interneta
2003.	1.265.000
2004.	1.375.000
2005.	1.472.000
2006.	1.684.600
2007.	1.984.860
2008.	2.244.420
2009.	2.495.455

Izvor: Autori prema podacima dostupnim na <http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2010.g/GOD%20Internet-Broj%20korisnika%20HR1.pdf>

Tablica 2. prikazuje broj korisnika Interneta u Hrvatskoj u razdoblju 2003. – 2009. Ona dabroj korisnika neprestano raste, kakav je i svjetski trend. U razdoblju od 6 godina broj korisnika Interneta u Hrvatskoj porastao je za gotovo 50%.

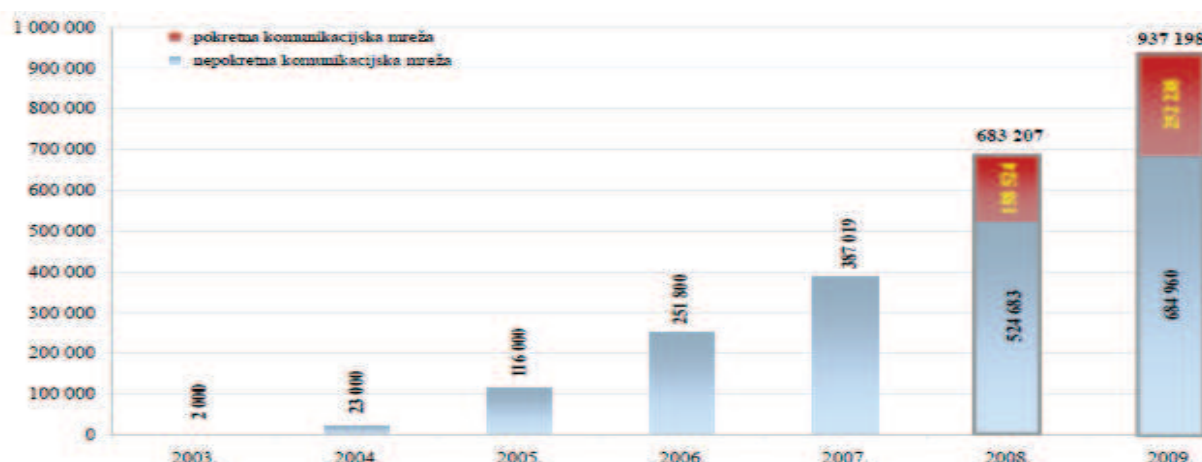
4.2. Prijedlog strategije informatizacije Republike Hrvatske – „e-Croatia“

Projekt „e - Croatia“ predstavlja daljnji tijek u strategiji informatizacije Hrvatske. Projekt se sastojao od programa: e – Uprava, e – Gospodarstvo, e – Kućanstvo, e – Obrazovanje, e – Zdravstvo, e – Poslovanje, e – IT, e – Menadžment. Imperativ je razvoj društva znanja u kojem će se poticati kreativnost, inovativnost, poduzetnički duh i ostvariti vizija bogate, slobodne i međunarodno prihvaćene Hrvatske kao članice Svjetske trgovinske organizacije, Europske Unije i NATO – a. Radna skupina zadužena za izradu i predstavljanje dokumenta "e – Croatia – Prijedlog strategije informatizacije Hrvatske" te jačanje svijesti javnosti o potrebi značajnih strateških iskoraka u smjeru društva znanja nije imala nimalo lak zadatak uzimajući u obzir prepreke birokratizacije sustava, izostanka poduzetničkog duha, kulture otpora promjenama, nedovoljnoj obrazovanosti poslovnog i političkog menadžmenta u upravljanju promjenama, sporosti informacijske infrastrukture države, nerazvijenosti elektroničkog poslovanja, skupom i sporom pristupu Internetu. Ciljevi informatizacije Hrvatske projektom su:

- Stvaranje poticajnog ozračja za razvoj te podizanje optimizma, motivacije i samopouzdanja kao neophodnih preduvjeta budućeg uspjeha,

- Postavljanje standarda informacijskog razvoja kao temelja budućeg razvoja Hrvatske,
- Razvoj i primjena komunikacijsko – informacijske tehnologije kojom će se ostvariti učinkovitost gospodarstva, potaknuti poduzetništvo, otvarati nova radna mjesta,
- Podizanje kvalitete života i rada – od kulture, zdravlja do zaštite okoliša,
- Stvaranje informatički pismene Hrvatske i razvitak kulture poduzetništva, slobode, inicijative i otvorenosti prema novim idejama omogućenim priključkom na Internet svakom kućanstvu, uredu, školi, jedinici uprave,
- Ostvarenje pretpostavki i infrastrukture za suvremeno e – poslovanje te poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva temeljenog na e – poslovanju,
- Stalno ulaganje u znanja o upravljanju informacijskim resursima, planiranju informatizacije, primjeni sustava kvalitete, iskazivanju korisnosti informatizacije,
- Poticanje pilot projekata poslovanja B2B za velike tvrtke i B2C za banke, državu...

Grafikon 2. Broj priključaka Interneta od 2003. – 2009.

Izvor: Podaci dostupni na <http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2010.g/GOD%20Sirokopojasni%20pristup-Broj%20prikljucaka%20HR1.pdf>

U tom kontekstu grafikon 2. prikazuje da je broj priključaka Interneta od 2003. – 2009. U Hrvatskoj znatno povećan. Od 2008. godine nepokretnoj komunikacijskoj mreži priključili su se korisnici pokretne mreže. Primjena e – poslovanja podrazumijeva reorganizaciju i unapređenje poslovnih procesa u cilju uspješnog korištenja suvremenih komunikacijsko – informacijskih tehnologija.

Projekt je nastavak pretvorbe hrvatskog društva u informacijsko društvo kako bi se građanima i gospodarstvu Hrvatske omogućila najkvalitetnija i najšira moguća uporaba te razmjena informacija i time otvorio prostor aktivnog sudjelovanja u globalnim tokovima. Proteklih godina uloženi su iznimni napor i uspjeh u cilju umrežavanja gospodarstva, razvoja informacijskog društva, napretka hrvatskog društva i poticanja znanja, stvaranja novih društvenih i ekonomskih vrijednosti te povećane ukupne nacionalne konkurentnosti. Strategija razvoja Hrvatske u e – poslovanju, kao dio programa razvoja elektroničkog poslovanja do 2010. godine odnosi se na povećanje konkurentnosti gospodarstva za sudjelovanje na globalnim tržištima.

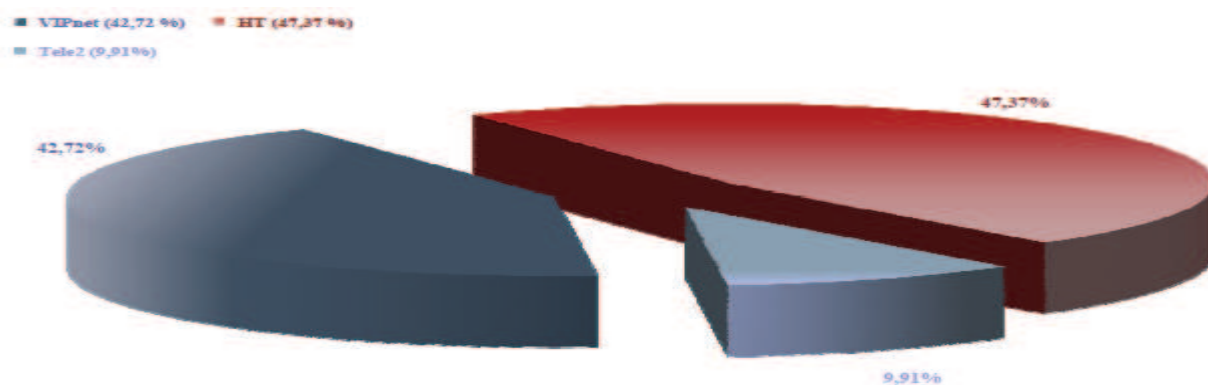
4.3. Pokretne mreže u Republici Hrvatskoj

Pokretnu elektroničku komunikacijsku mrežu čine prijenosni sustavi i oprema za usmjeravanje prijenosa signala radijskim ili drugim elektromagnetskim sustavom bez obzira na vrstu podataka koji se prenose. Osnovna karakteristika pokretne mreže jest mogućnost uspostave e –

komunikacijske veze u uvjetima fizičkog kretanja korisnika usluga te mreže. Hrvatsko tržište pokretne telefonije liberalizirano je 1998. godine dolaskom na tržište prvog privatnog operatora pokretne mreže koji je u srpnju 1999. godine započeo s komercijalnim radom. Prva usluga pokretnih mreža u Republici Hrvatskoj pružena je 1990. godine preko analogne NMT 450 mreže. Usluge u pokretnoj telefoniji obuhvaćaju pružanje usluga pokretnih telekomunikacija putem GSM mreže (usluge druge generacije), a od siječnja 2005. godine putem UMTS tehnologije (usluge treće generacije). Usluga mobilnog pristupa Internetu preko HSDPA tehnologije prvi put je u RH ponuđena 2006. godine. Korištenje podatkovnih usluga u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži uvelike pridonosi razvitku širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj.

Grafikonom 3. prikazali smo udio operatora pokretnih komunikacijskih mreža prema broju korisnika 2009. godine. Postojala su tri operatora na tržištu pokretnih komunikacijskih mreža: e HT zauzima prvo mjesto s 47,37%, VIPnet je drugi s 42,72%, a Tele2 je treći i uspijeva ostvariti 9,91%.

Grafikon 3. Udio operatora pokretnih komunikacijskih mreža prema broju korisnika 2009.

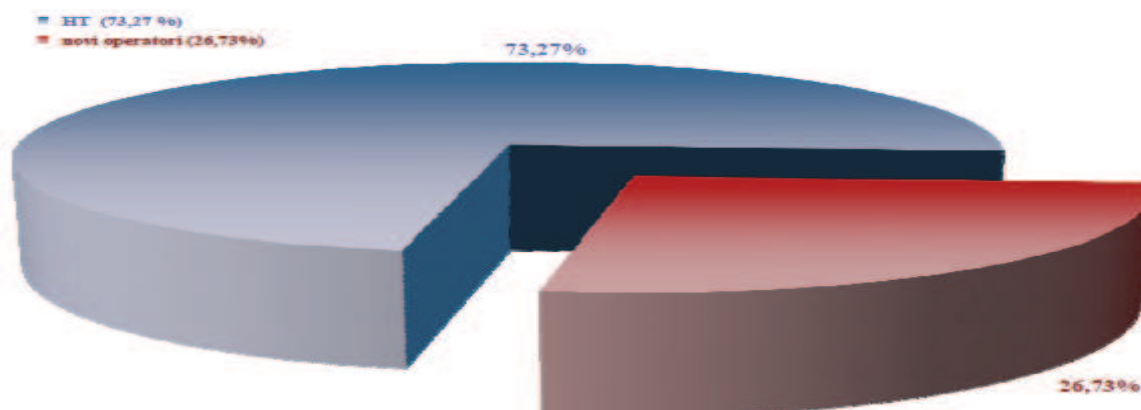

Izvor: Podaci dostupni na: <http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2010.g/GOD%20Pokretna%20mreza-Udio%20operatora%20HR1.pdf>

4.4. Nepokretne mreže u Republici Hrvatskoj

Nepokretna elektronička komunikacijska mreža obuhvaća prijenosne sustave i opremu za prosipanje ili usmjeravanje prijenosa signala žičnim, svjetlosnim ili drugim elektromagnetskim sustavom bez obzira na vrstu podataka koji se prenose. Omogućuju uspostavu elektroničke komunikacijske veze na određenoj lokaciji koja ne obuhvaća pokretnu elektroničku komunikacijsku mrežu. U Republici Hrvatskoj promjene na telekomunikacijskom tržištu započele su djelomičnom liberalizacijom tržišta 2003. godine, a zakonski početak liberalizacije tržišta nepokretne telefonije ipak je nastupio 2005. godine. Najznačajnije promjene na hrvatskom tržištu telekomunikacija odnose se na prestanak monopola u području nepokretne telefonije kada prvi alternativni operatori nepokretne elektroničke komunikacijske mreže započinju sa komercijalnim radom. Korisnička baza izgrađena je na ponudi usluga temeljenih na usluzi predodabira operatora (CPS). U 2006. godini operativno započinje proces izdvajanja lokalnih petlji čime se alternativnim operatorima omogućuje izravan pristup do krajnjih korisnika. Prenosivost broja u nepokretnim mrežama dostupna je od srpnja 2005. godine. Liberalizacija usluga u nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži dovela je do značajnog povećanja broja operatora s ciljem pristupa što većem broju korisnika.

Grafikon 4. Udio operatora nepokretnih komunikacijskih mreža prema broju korisnika 2009.

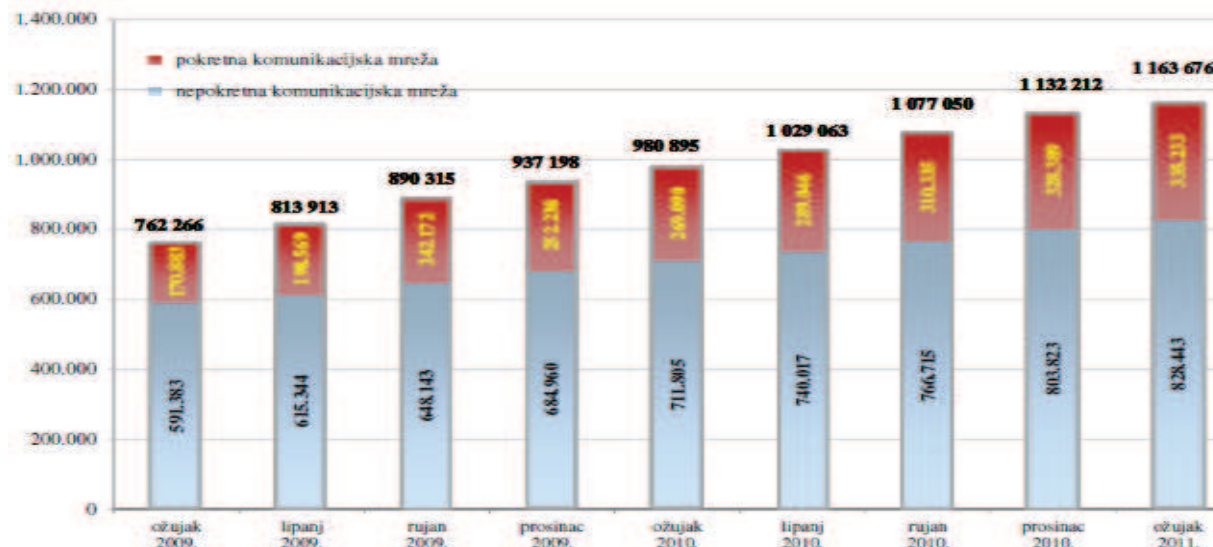
Izvor: Podaci dostupni na: <http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2010.g/GOD%20Nepokretna%20mreza-Udio%20operatora%20HR1.pdf>

Grafikon 4. prikazuje ipak zadržavanje svojevrsnog monopolskog položaja HT-a od 73,27% , dok novi operatori drže 26,73% tržišta.

5. BUDUĆNOST E-HRVATSKE

Program *e – Hrvatska* jedan je od prioriteta nastavka daljnjih aktivnosti u cilju informatizacije Hrvatske unutar poglavlja 22. Informacijsko društvo u okviru Programa Vlade Republike Hrvatske za mandatno razdoblje do 2011. godine. U tom kontekstu grafikon 5. prikazuje porast priključaka Interneta u razdoblju 2009.- 2011. godine po mjesecima. U tom rasponu od dvije godine raste i udio pokretnih komunikacijskih mreža.

Grafikon 5. Broj priključaka Interneta u razdoblju 2009. – 2011.

Izvor: Podaci dostupni na: <http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2011/e-trziste/Broj%20priklju%C4%8Daka-%C5%A1irokopojasni%20pristup%20HR.pdf>

Ciljevi se mogu sažeti u potrebu stvaranja uvjeta da se hrvatsko društvo transformira u informacijsko društvo poduzimanjem koordinirane, sveobuhvatne i dinamične akcije, kako bi se građanima i gospodarstvu Hrvatske omogućila najkvalitetnija i najšira moguća uporaba i razmjena informacija i time otvorio prostor aktivnog sudjelovanja u globalnim tokovima.

Dosadašnji rezultati Programa e – Hrvatska svjedoče o napretku u efikasnosti i transparentnosti korištenja informacijske i komunikacijske tehnologije u svim područjima života, od uprave i obrazovanja, preko pravosuđa do zdravstva uz uspostavu transparentnog i stabilnog osnovnog regulatornog okvira, pouzdani i učinkoviti informacijski sustavi te servisi po sektorima, Središnji državni portal Moja uprava, sigurna mreža za razmjenu podataka – HITRONet, povećana dostupnost usluga elektroničke uprave, utrostručena financijska izdvajanja iz Državnog proračuna za informatizaciju, itd. Stoga, upravo zahvaljujući uspješnoj provedbi Programa e – Hrvatska postavljeni su temelji razvoja informacijskog društva u Republici Hrvatskoj.

6. UMJESTO ZAKLJUČKA

Danas se u svijetu događaju velike promjene u sferi društvenog, ekonomskog, tehnološkog, političkog, informacijskog života. Gospodarska kretanja ipak je bilo nemoguće izbjeći. Pojačavanje svjetskih društvenih odnosa i međuovisnosti utječe na djelovanje individue, a svjetski problemi imaju posljedice na svakodnevni život. Globalizacija danas zahvaća živote ljudi u svim zemljama, siromašne i bogate, te ne mijenja samo globalne sustave nego i svakodnevnicu. Taj spoj političkih, ekonomskih, kulturnih i društvenih čimbenika ubrzao je veze i djelovanja među ljudima u cijelom svijetu, posebice poticajnim napretkom i utjecajem informacijsko – komunikacijskih tehnologija. Novo doba informatizacije donosi promjene vidljive u globalnim razmjerima. Kada poduzeća mogu razdvojiti svoje poslovanje i locirati ih praktički bilo gdje u svijetu, a usluge se mogu ugovoriti u udaljenim zemljama korištenjem informacijske tehnologije informatizacija dobiva na važnosti.

Globalizacija ekonomije i informacijska revolucija ipak su prijelazna stanja koja će nacionalne države proživjeti i preživjeti u sferi ekonomske, fiskalne i monetarne politike, inozemne politike, kontrole međunarodnoga poslovanja. Globalizacija te utjecaj informacijsko – komunikacijskih tehnologija prirodan je i nužan proces djelovanja u stvaranju novog svjetskog poretka predvođenog novim tržišnim zakonima, međunarodnim ekonomskim politikama, novom načinu tržišnog i konkurentskog promišljanja i pravilima. Globalizacija predstavlja prijelazno razdoblje iz kojega bi države, vlade i u konačnici svjetsko gospodarstvo trebale izvući samo najbolje. Negativnosti će biti potrebno nadrastiti kako bi se normalan prirodan tijek gospodarskih kretanja nastavio na jednostavnim postulatima ekonomije ponude i potražnje koje će dovesti do nadasve jasne neraskidive veze među narodima, državama, jedinstvenosti svijeta općenito. Borba za rješavanjem svakodnevnih ekonomskih i inih problema dugotrajan je proces kojega je neminovno potrebno nadrastiti, proživjeti i preživjeti kako bi se normalni gospodarski tijekovi nastavili u očekivanom smjeru. Ipak jedinstvenost država, neraskidiva veza u borbi za prevladavanjem negativnih konotacija i izvlačenja koristi iz onih pozitivnih čini globalizaciju samo korakom dalje ka uspostavi novih svjetskih trendova, novih vrijednosti i novih pravila ponašanja koji će ipak svjetskom gospodarstvu dati bolje uvjete u sizifovskoj konkurentskoj borbi predvođenoj isključivo jedinstvenim i jednostavnim drevnim zakonima ponude i potražnje.

LITERATURA

- Bard, A.; Soderqvist, J. (2003): Netokracija – Nova elita moć i život poslije kapitalizma, Zagreb, Differo
- Chossudovsky, M. (2008): Globalizacija bijede i novi svjetski poredak, Zagreb, Prometej
- Drucker, P. (2006): Upravljanje u budućem društvu, Zagreb, M.E.P. Consult
- Giddens, A. (2007): Sociologija, Zagreb, Nakladni zavod Globus
- Giddens, A. (1999): Treći put – Obnova socijaldemokracije, Zagreb, Politička kultura

Gray, J. (2002): Lažna zora – Iluzije globalnog kapitalizma, Zagreb, Masmedia

Lanza-Maronić, M., Glavaš, J., Vukašinović, A. (2010.) 'Possibilities of ICT in efficiency monitoring of primary education system (case study) presented at "33rd International Convention MIPRO 2010, Vol. IV Computers in Education", Opatija, Croatia, 24–28 May 2010.

Plevnik, D. (1986): Informacija je komunikacija, Zagreb, Informatičko društvo

Puljiz, V. (1998): Globalizacija i socijalna država, Zagreb, Revija za socijalnu politiku (11 – 25)

Rubin, J. (2010): Zašto će se vaš svijet jako smanjiti, Zagreb, Škorpion

Safranski, R. (2008): Koliko globalizacije čovjek može podnijeti, Zagreb, Naklada Ljevak

Srića, V.; Spremić, M. (2000): Informacijskom tehnologijom do poslovnog uspjeha, Zagreb, Sinergija

Stiglitz, J. E. (2004): Globalizacija i dvojbe koje izaziva, Zagreb, Algoritam

Thurow, L. (1997): Budućnost kapitalizma, Zagreb, Mate

Varga, M; Ćurko, K.; Panian, Ž.; Čerić, V.; Bosilj – Vukšić, V.; Srića, V.; Požgaj, Ž.; Strugar, I.; Spremić, M.; Pejić – Bach, M.; Vlahović, N.; Jaković, B. (2007): Informatika u poslovanju, Zagreb, Element

Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia

Žitinski – Šoljić, M. (2001): Teorija komuniciranja i govorništvo, Veleučilište u Dubrovniku, Dubrovnik

Yunus, M. (2009): Za svijet bez siromaštva, Zagreb, V.B.Z. d.o.o.

<http://www.hakom.hr/default.aspx?id=42>, 22.06.2011.

<http://www.urpr.hr/default.asp?jezik=&ru=111&sid>, 04.06.2011.

<http://www.e-hrvatska.hr/hr/e-Hrvatska>, 21.06.2011.